

Міжнародного пакту про громадянські й політичні права, п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод. Відповідно до ч. 1 ст. 8 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” ніхто не може бути позбавлений права на розгляд його справи в суді, до підсудності якого вона віднесена процесуальним законом [3]. За допомогою правил про підсудність забезпечується також рівність всіх громадян перед законом і судом (ст. 24 Конституції України та ст. 10 КПК України).

Порушення правил про підсудність є істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону. Тому у випадках ухвалення судового рішення в кримінальному провадженні, яке згідно з вимогами процесуального закону повинен був здійснювати інший суд, таке рішення підлягає обов’язковому скасуванню (п. 6 ч. 2 ст. 412 КПК України). Визначення підсудності є процесуальною діяльністю прокурора та слідчого, а також суду щодо встановлення юридичних ознак кримінального провадження й суду, компетентного здійснювати судовий розгляд по суті.

Список використаної літератури

1. Оверчук С. В. Поняття та види підсудності в кримінальному процесі України [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / С. В. Оверчук ; Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України. – К., 2005. – 243 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар [Текст] / відп. ред. : С. В. Ківалов, С. М. Міщенко, В. Ю. Захарченко. – Х. : Одісsey, 2013. – 1104 с.
3. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII [Текст]// Відомості Верховної Ради. – 2016. – № 31. – Ст. 545.

К. В. Панченко

студ. IV курсу

спеціальність «Право»

Науковий керівник: ст. викл. О. В. Нарожна

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ДІАГНОСТИКИ В РОБОТІ СЛІДЧОГО

Ідеального злочину не існує. На місці вчинення злочину, слідчий завжди знайде сліди та встановить причину їх виникнення. Від виявлення окремих слідів і пояснення причин їх виникнення слідчий переходить до вивчення груп однорідних слідів, потім – до груп різнорідних слідів після чого на основі вивчених ознак ситу-

ації в цілому висуває певну гіпотезу (версію) як припущення про злочинну подію. В обґрунтуванні цього припущення істотну роль відіграють причинно-наслідкові зв'язки, встановлені в ході криміналістичної діагностики.

Ж.В.Удовенко відмічає, що термін «діагностика» має три значення: розпізнання, розрізнення й визначення. Криміналістична діагностика акумулює всі ці значення і може бути визначена як окремий метод пізнання механізму кримінального правопорушення на підставі його відображення на об'єктах матеріального світу. Кожний з цих термінів, що не є синонімами, здатний охарактеризувати один з аспектів цього складного процесу [1, с. 36].

На думку Є. П. Іщенко та А. О. Топоркова, криміналістичну діагностику необхідно розуміти як процес вирішення криміналістичної задачі з використанням з цією метою різноманітних методів. В поняття «діагностичні дослідження» вони вводять: визначення властивостей і стану об'єкта; з'ясування обставин злочинної події, яка відбулася; встановлення причинного зв'язку між відомими фактами [2, с. 49].

На нашу думку, найбільш повно і точно визначив сутність процесу криміналістичного діагностування В. О. Маркусь, який вважає, що це процес з'ясування об'єктивної істини шляхом вивчення та пояснення властивостей і станів об'єктів (подій, явищ) за встановленими результатами після їх змін, що вже настали. Таким чином, суть криміналістичної діагностики полягає в дослідженні властивостей і станів об'єкта (ситуації) з метою встановити зміни, що відбулися в ньому (ній), визначити причини цих змін і їх зв'язок зі скоєним злочином. Отже, діагностичне дослідження властивостей і станів об'єкта – це його розпізнання за допомогою гіпотези, версій, припущень, експерименту з метою встановлення факту події, що вже відбулася [3, с. 47].

Важливу роль при діагностуванні мають побудова і перевірка слідчої версії (гіпотези). Потрібно відзначити, що слідча версія – це припущення, зроблене на основі наявних фактичних даних, щодо сутності або окремих обставин розслідуваної події, що пояснює походження події, зв'язок між окремими його фактами.

Слідчий під час проведення первинних слідчих дій висуває версію, яка ґрунтується на основі криміналістичної характеристики злочину, індукції та дедукції. Слідча версія піддається перевірці і має відповідати результатам дослідів, спостережень і наявного матеріалу. Для криміналістичної діагностики це накопичений слідчий експеримент, спеціальні експертні пізнання.

Як правило, спочатку слідчий пояснює події, що мають ознаки злочину в цілому (що сталося: самогубство, нещасний випадок, вбивство), так звана загальна версія. Паралельно, слідчий може висувати припущення, що пояснює окремі обставини даного злочину (мотиву, способу вчинення, часу, місця, особистості злочинця і т. д.). Будучи невідомим або маловідомим, кожне з обставин може бути предметом самостійного дослідження, з приводу кожного з них також створюються версії, що пояснюють особливості і походження цих обставин.

Все це дає змогу вважати, що для того, щоб висунути хоча б одну слідчу версію, потрібна певна конкретна інформація про подію, хоча б мінімальна фактична база, на якій версія повинна бути заснована, яку вона повинна пояснити. Тільки в такому випадку, версія буде обґрунтована та реально можлива. Слідчий може спиратися не тільки на достовірно відомі факти, але й на неперевірену інформацію. Допустимість такої інформації пояснюється тим, що версія, як зазначалося вище – це припущення, а висновки що з неї випливають мають лише умовний характер.

Найважливіший елемент криміналістичної діагностики в роботі слідчого – встановлення причинних зв'язків. Встановлення причинності може бути як метою діагностування, так і частиною цього процесу, проміжним етапом на шляху до пізнання події (явища, факту).

Враховуючи вищевикладене, треба зазначити, що робота слідчого спирається на такий науковий метод, як криміналістична діагностика. У своїй роботі слідчий встановлює просторову структуру обстановки злочинної події, тимчасові характеристики злочинної події, відповідності ситуації, котра викладається учасником процесу, криміногенних факторів, що становлять елементи причин і умов злочинної події, ретроспективно досліджує причинно-наслідкові зв'язки, прогнозує дії причинно-наслідкових зв'язків. Вирішення цих питань є задачами криміналістичної діагностики. Тому, криміналістична діагностика є невід'ємною складовою роботи слідчого.

Список використаної літератури

1. Удовенко Ж. В. Криміналістика: конспект лекцій [Текст]/ За заг. ред. Галана В. І. / Ж. В. Удовенко. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 320 с.

2. Ищенко Е. П. Криминалистика : учебник [Текст]/ Е. П. Ищенко, А. А. Топорков; под ред. Е. П. Ищенко. – М.: Юрид. фирма «КОНТРАКТ»: ИНФРА-М, 2005. – 748 с.
3. Маркусь В. О. Криміналістика [Текст]: курс лекцій: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. О. Маркусь. – К. : Кондор, 2007. – 558 с.

І. С. Подлісник

студ. III курсу

спеціальність «Право»

Науковий керівник: д.ю.н., проф. Чуваков

ГІПНОЗ ЯК ЗАСІБ ВПЛИВУ НА СВІДОМІСТЬ ЛЮДИНИ: ПРОБЛЕМА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

Із динамічним розвитком усієї світової спільноти загалом та Української держави зокрема усе частіше трапляються окремі випадки суспільних правовідносин, котрі представляють собою досить складні, – а часом й навіть просто неймовірні ситуації. Скоріш за все вони мають деяке відношення до того, що наша з вами свідомість на даному етапі обізнаності про них просто не здатна збагнути. Вітчизняне законодавство про них майже нічого не зазначає, проте інформація зі світського життя громадян про них заявляє як про реальний факт.

У даному разі мова піде про подібний тип правової ситуації, – а саме про гіпноз як інструмент впливу на свідомість людини. Разом із цим ми спробуємо довести, чи можна його реально кваліфікувати як окремий спосіб вчинення злочину й закріпити у вигляді самостійної статті кримінального законодавства.

Для початку дамо визначення поняттю. Гіпноз у перекладі з давньогрецької означає «сон». Тому і не дивно, що перші відомості про нього трапляються ще з прадавніх часів. Однак сучасну концепцію гіпнозу як про певний спосіб впливу на свідомість людини сформулювали ще у XIX-XX ст. у своїх наукових працях Ж.-М. Шарко, Ф. Масмера А. Бине, Дж. Брейда та інші. Проте найкраще охарактеризував його відомий психолог, засновник психоаналізу З. Фрейд, який визначав гіпноз як стан, схожий зі тривалим сном, що настає завдяки навіюванню й це, в свою чергу, призводить до гальмування функцій кори головного мозку. Він зазначав, що подібний стан ототожнюється хіба що з короткотривалою незначною клінічною комою.